

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2004:18 av Bo Johansson och Cecilia Carpelan (fp) om tillgänglighet vid landstingets lesbiska hälsomottagning

Föredragande landstingsråd: Birgitta Sevefjord

Ärendet

Motionärerna föreslår att verksamheten ska utökas vid den lesbiska hälsomottagningen vid Södersjukhuset och att ett program utformas för inrättande av filialmottagningar vid andra vårdenheter.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionens första att-sats besvarad

att avslå motionens andra att-sats.

I motionen finns två förslag. Det ena förslaget syftar till att öka tillgängligheten för lesbiska vid den lesbiska hälsomottagningen vid Södersjukhuset. Så skedde redan under år 2004, då bland annat antalet besökstider för lesbiska på Södersjukhuset utökades kraftigt.

Det andra förslaget syftar till att vårdfilialer till verksamheten på Södersjukhuset upprättas runt om i länet. En ökad uppbyggnad av vårdstrukturer för olika intressegrupper är dock inte nödvändigtvis den bästa lösningen för lesbiskas särskilda behov.

Istället måste det ligga i alla vårdgivares uppdrag att utveckla förhållningsätt som underlättar kontakter med olika grupper utifrån dessas specifika behov. Vårdgivare bör därför istället utveckla HBT-kompetens, vilket är den linje som landstinget tidigare tagit ställning för under denna mandatperiod. Det är i detta sammanhang positivt om hälsomottagningen för lesbiska på SÖS kan utvecklas mot att bli handledare/mentor i en sådan utveckling.

Bilagor

- 1 Motion
- 2 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 9 augusti 2006.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 22 augusti 2006.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till fp-ledamöternas förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

Fp-ledamöterna reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen.

Det är viktigt att den lesbiska hälsomottagningen har god och hög tillgänglighet. Efter att motionen lagts har vissa förbättringar skett. Det är bra att den politiska majoriteten beslutat öka tillgängligheten vid mottagningen.

Hälsa för lesbiska är ett område som uppmärksammas mycket lite inom landstinget. Samtidigt finns ett stort behov och en ökad efterfrågan. Att då endast ha en mottagning i länet som är specialinriktad för lesbiska kvinnor begränsar utbudet. Enligt vår mening bör det prövas om särskilda enheter för lesbiska kvinnor behöver inrättas på försök vid andra vårdenheter. Möjligheten att bedriva en filialverksamhet till nuvarande mottagning i norra länet behöver belysas.”

Ärendet och dess beredning

Bo Johansson och Cecilia Carpelan (fp) har i en motion (bilaga), väckt den 13 april 2004, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* snarast utöka verksamheten vid den lesbiska hälsomottagningen vid Södersjukhuset, *att* utforma ett program för inrättande av filialmottagningar vid andra vårdenheter.

Utskottsbehandling

Hälso- och sjukvårdsutskottet har den 17 maj 2005, enligt landstingsdirektörens förslag, föreslagit landstingsstyrelsen *att* avge yttrande enligt direktörens synpunkter i tjänsteutlåtandet.

Fp-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag *att* bifalla motionen.

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 18 mars 2005 bifogas (bilaga).

Bilagor

Motionen

Bland specialmottagningarna inom Stockholms läns landsting finns en hälsomottagning med särskild inriktning på lesbiska. Sedan år 2002 är denna knuten till hud- och venkliniken vid Södersjukhuset (SÖSAM). För att nå mottagningen finns ett särskilt telefonnummer. När en person ringer på detta, vet vårdpersonalen att det är en presumtiv lesbisk patient och många missförstånd kan då elimineras.

Att landstinget har en mottagning med denna inriktning är mycket bra. Men när man betraktar tider för bokning och mottagning, upptäcker man strax att jämfört med motsvarande mottagningar för homosexuella män (t.ex. Venhälsan) är tiderna mycket knappa. Endast två timmar per vecka (tisdagar respektive torsdagar) finns möjlighet till telefonbokning. Motsvarande tider för Venhälsan är sex timmar per vecka (samma dagar). Detta är inte tillfredsställande såväl ur hälsoaspekt som jämställdhetsaspekt.

En undersökning visar att väntetiden till mottagningen kan vara upp till tre månader. Mottagningen efterfrågas av den målgrupp den vänder sig till. Kontakter med RFSL verifierar att så är fallet. Från RFSL:s sida sägs också att det som erbjuds inte är tillräckligt i jämförelse med behoven.

Homosexuella kvinnor är precis som homosexuella män en grupp, som ofta drabbas av fördomar, också inom vården. En mottagning, som riktar sig mot homosexuella får förutom medicinsk-kliniska frågor också frågor av psykosocial karaktär. Psykosocial hjälp finns också på annat håll, men just kombinationen av medicinsk-klinisk verksamhet och psykosocial verksamhet ger sådana hälsomottagningar unika möjligheter att hjälpa patienterna. Att då från landstinget endast erbjuda en hälsomottagning med uttalad kompetens för lesbiska är inte tillfredsställande. Att den därtill erbjuder ett "minimum" av tid för bokning gör verkligen inte situationen bättre. Möjligheten att boka tid borde åtminstone vara av samma omfattning som hos Venhälsan.

Att verksamheten är knuten till en enda mottagning är en klar brist. Landstinget borde utreda möjligheten att inrätta mottagningar vid andra vårdinrättningar, vilka skulle kunna fungera som en form av filialmottagningar, knutna till den centrala mottagningen och kliniken vid Södersjukhuset. Ett sådant arrangemang borde kunna ske inom ramen för budget och inte medföra några ytterligare kostnader.

Utifrån jämställdhetsperspektivet är inte heller situationen tillfredsställande. Tyvärr är det så att också bland homosexuella kommer kvinnorna i bak-

grunden i jämförelse med männen. Det finns flera mottagningar, förutom Venhälsan, som särskilt riktar sig till homosexuella män och erbjuder såväl medicinsk som psykosocial vård. Men endast en mottagning, som riktar sig till homosexuella kvinnor.

Mot bakgrund av detta föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

att snarast utöka verksamheten vid den lesbiska hälsomottagningen vid Södersjukhuset,

att utforma ett program för inrättande av filialmottagningar vid andra vårdenheter.

Stockholm den 13 april 2004

Bo Johansson

Cecilia Carpelan

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

I motionen finns två förslag. Båda syftar till att öka tillgängligheten för lesbiska att besöka för målgruppen specifika hälsomottagningar.

Som främsta skäl anføres dels att verksamheten idag skulle vara underdimensionerad, dels ett jämställdhetsperspektiv där homosexuella kvinnor ställs mot homosexuella män. Motionärerna menar att tillgängligheten för homosexuella män vida överstiger den för homosexuella kvinnor och hänvisar bl a till Venhälsan på Södersjukhuset.

Under 2004 fördubblades antalet besökstider på hälsomottagningen för lesbiska på SÖS från 300 till 600 besök per år. Detta har inneburit väsentlig ökad tillgänglighet. Inför verksamhetsåret 2005 ges ett särskilt resurstillskott för att bedriva samtalsterapi för lesbiska kvinnor. Planerad start för samtals-terapiverksamheten för beräknas till skiftet första/andra kvartalet 2005.

Beställare vård menar vidare att huvudinriktningen för vårdgivare ska vara att varje grupp erbjuds vård efter sina specifika behov. Det går i ett jämställdhetsperspektiv inte att bortse ifrån att HIV/aids genererar ett ökat vårdbehov i gruppen homosexuella män.

Motionärerna föreslår vidare att vårdfilialer till verksamheten på SÖS upprättas runt om i länet. Enligt förvaltningen innebär en ökad uppbyggnad av vårdstrukturer för olika intressegrupper inte nödvändigtvis den bästa lösningen, varken för lesbiskas särskilda behov eller för jämställdhet i vården.

I stället måste det ligga i alla vårdgivares uppdrag att utveckla förhållnings-sätt som underlättar kontakter med olika grupper utifrån dessas specifika behov. Det är i detta sammanhang positivt om hälsomottagningen för lesbiska på SÖS kan utvecklas mot att bli handledare/mentor i en sådan utveckling.